

Materials de Formació

Mòdul IV

Metodologia per atendre la diversitat

Maria Jesús Garcia Guarido
Marc Salom Fuster
Pere A. Mulet i Homs
Rafel Maura Reus

Setembre 2006

Revisat: juny 2007
Actualitzat: desembre 2010

Govern de les Illes Balears

Conselleria d'Educació i Cultura

Direcció General d'Innovació i Formació del Professorat

Mòdul IV. Metodologia per atendre la diversitat

©Autors: **Maria Jesús Garcia Guarido, Marc Salom Fuster, Pere A. Mulet i Homs, Rafel Maura Reus.** Setembre de 2006

Revisat per l'equip inter-CEP el juny de 2007

Actualitzat pel Servei de F.P.P: desembre de 2010

© D'aquesta edició:

Servei de Formació Permanent del Professorat

Direcció General d'Innovació i Formació del Professorat

Conselleria d'Educació i Cultura

CONVENCIONS

Els símbols utilitzats en aquest text són:

Activitats d'introducció

Activitats completament guiades amb exposició gradual de continguts, que permetin assegurar els continguts mínims de la programació del mòdul de formació.

Reforç

Activitats de consolidació i reforç:

Aquestes activitats presenten una dificultat un poc superior ja que no són tan guiades i permeten un millor domini dels temes estudiats.

Activitats de lliurament obligat

Les activitats que vénen marcades per aquesta icona s'hauran d'enviar obligatòriament a la tutoria per tal de poder superar el curs de formació.

Activitats opcionals

Activitats d'ampliació de coneixements que permetin aprofundir en la temàtica tractada. No són obligatòries i no s'han de fer si es veu que hi haurà dificultat per seguir el ritme aconsellat per al curs.

Recomanacions o comentaris

Recomanacions o comentaris que permetran una millor realització de les activitats encomanades.

AJUDA

Ajuda

Per algunes activitats, si la seva resolució presenta problemes, es podrà consultar l'ajuda que donarà pistes per facilitar la seva realització.

Recursos addicionals

Per poder ampliar els coneixements, es posa a la disposició dels alumnes una documentació complementària de consulta o d'ampliació.

Sumari

INTRODUCCIÓ	5
ATENCIÓ A LA DIVERSITAT	6
1. ACCIONS DE MILLORA COM EQUIP DE TREBALL.....	7
2. ACCIONS DE MILLORA EN ACCIONS CONCRETES	8
3. PROJECTE D'ATENCIÓ A LA DIVERSITAT RIU.....	14
L'ATENCIÓ A LA DIVERSITAT I LES ADAPTACIONS CURRICULARS INDIVIDUALS	17

INTRODUCCIÓ

Els ensenyants saben que l'heterogeneïtat de l'alumnat (entorns familiars, escolars, socials, la pròpia maduració, les eines per aprendre, el que ja saben, etc.) condueix a diverses necessitats educatives que conviuen dins el mateix espai de l'aula. També saben que, de veritat de veritat, *no hi ha criteris per homogeneïtzar el grup, de tal manera que aquesta homogeneïtat sigui la millor situació d'aprenentatge*.

Per aquest motiu i com a resposta adequada hem d'emprar formes diverses d'organitzar l'alumnat tenint en compte la grandària, el tipus d'ajut, les relacions que s'hi estableixen, els tipus d'activitats..., tot això contribuirà a la formació de grups petits o grans, al treball individual o en parella, a grups estables o flexibles, però qualsevol forma d'organitzar-los ha de centrar-se en la finalitat d'ajudar els alumnes a créixer i a desenvolupar-se com a persones, a facilitar-los l'adquisició de les capacitats bàsiques necessàries dins la societat de la informació, les de tipus intel·lectual, motor d'equilibri personal, de relació interpersonal, i d'inscripció i actuació social.

L'existència d'aquestes diferències, que no s'han de confondre amb desigualtats, s'ha d'aprofitar per millorar l'aprenentatge del grup (l'objectiu és, sens dubte, millorar el nivell del grup), però sobretot, la institució escolar ha d'evitar la conversió de les diferències en desigualtats.

Per aquest motiu, els ensenyants han de cercar la forma de compartir i partir del que l'alumnat sap, d'allò que li interessa i el motiva, per facilitar-li, mitjançant diferents estratègies docents, l'aprenentatge; en definitiva, per avançar envers l'assoliment de la finalitat fonamental del sistema: desenvolupar al màxim les capacitats bàsiques dels alumnes perquè arribin a l'autonomia personal.

Activitat d'introducció

Llegeix els següents documents:

- **Atenció a la diversitat**, de Mònica Buscarons Gelabertó. Aquest document es troba a continuació.
- **L'atenció a la diversitat. Casos pràctics**, de Rafel Maura Reus. El trobaràs a la caixa d'aquest mòdul IV.

ATENCIÓ A LA DIVERSITAT

(Mònica Buscarons Gelabertó)

Propostes de treball per a l'atenció a la diversitat

Introducció

Aquest material pretén presentar alternatives organitzatives i de funcionament de centre amb la finalitat d'establir unes línies de feina a nivell sobretot de claustre, que permetin atendre de manera adient la diversitat d'alumnes que ens trobem dins les aules. Es per tant una necessitat que afecta a la majoria del nostre col·lectiu, el qual necessita trobar noves metodologies per a treballar amb l'alumnat (treball cooperatiu, treball per racons...) que fomentin l'autonomia de l'alumnat en el seu aprenentatge i es pugui adaptar l'ensenyament a les seves característiques personals afavorint que tots puguin beneficiar-se'n. A continuació es parteix d'un cas hipotètic i es proposen una sèries de pautes organitzatives i metodològiques que poden ésser útils directament o adaptar-se a situacions concretes.

Descripció de la realitat del centre:

A continuació es descriuen uns indicadors que pensem que podrien ésser aspectes rellevants a tenir en compte per l'equip de professorat implicat, en un hipotètic centre que es plantegi un enfocament global de l'atenció a la diversitat.

- Elevada diversitat d'alumnat d'origen bàsicament cultural i/o de nivell formatiu.
- Es detecta un % d'alumnat no atès degudament a l'aula ordinària (no és el cas dels alumnes amb necessitats educatives especials que reben una atenció individualitzada).
- Nivell de motivació a l'aula força baix que porta directament a conductes disruptives a l'aula.
- Nivell de companyerisme força baix. Es detecten alumnes totalment aïllats a l'aula.
- Nivells d'autonomia de l'alumnat manifestat en l'aprenentatge influenciat totalment pel docent de cada matèria. Per tant, la majoria tenen les competències necessàries per a funcionar autònomament, manquen oportunitats de fer-ho.
- Relacions de confiança, proximitat, coneixença entre docents i alumne no massa elevats (a excepció dels alumnes amb n.e.e atesos per professionals específics).
- Baix nivell de treball cooperatiu a l'aula. Metodologia docent majoritàriament centrada en el treball individual i les classes magistrals.

Propostes d'acció:

Es proposa engegar dues línies d'acció diferenciades però alhora, totalment complementàries:

1. Accions de millora com equip de treball. Cal treure el màxim de partit de la situació en la qual es troba actualment el grup de treball: conjunt de professionals del mateix centre, motivats per a millorar la pràctica docent i assolir majors èxits educatius.
2. Accions de millora en accions concretes. Començar a fer visible el treball intern que es desenvolupa des del grup de treball per tal de guanyar en seguretat i respecte davant la resta de professionals del centre.

1. Accions de millora com equip de treball

Tenint en compte la realitat actual de l'equip de treball del centre, es proposen una sèrie d'elements a valorar i tenir en compte per l'òptim funcionament del mateix:

Objectius

- Clars, concrets i compartits (a curt i llarg termini).
- Propòsits realistes, assumibles.
- Establir mecanismes per a revisar l'assoliment dels mateixos.

Regles de funcionament

- Debatre sobre les regles de funcionament. Consens.
- Establir normes clares i defensables.
- Reconeixement per part de tots de les normes.

Rols

- Distribució formal dels rols. Claredat i consens.
- Assegurar que tothom té les habilitats necessàries per a desenvolupar el seu rol.
- Comprensió del paper que té cadascú i les funcions que li pertoquen.

Participació

- Assegurar espais de participació equilibrada de tots els membres (debats, votacions democràtiques, assemblea...)
- Assegurar una participació lliure i voluntària (no coaccions, atenció rols de poder, pors...)
- Reduir tensions i acceptar crítiques.

Comunicació

- Aportacions dels membres del grup clares i concises.
- Assegurar els espais de comunicació necessaris.
- Actituds comunicatives: escolta activa, missatges assertius, empatia...

- Sinceritat. Compartir informació a tots nivells.
- Moderació de les converses perquè siguin directes i fluides. Evitar reunions llargues i poc concretes.
- Expressar sentiments de grup.
- Evitar converses simultànies i la desviació del debat cap a altres temes.
- Prestar atenció a la comunicació no-verbal.

Avaluació

- Aprendre dels errors, acceptar crítiques constructives.
- Identificar l'avenç i retroalimentar el grup positivament.
- Avaluar les dades i/o idees recollides abans d'intervenir.
- Davant les dificultats intentar descobrir l'arrel del problema i treballar conjuntament per a millorar-ho.
- Veure, escoltar i sentir la dinàmica del grup.

2. Accions de millora en accions concretes

Abans d'iniciar accions de millora concretes en el centre educatiu, seria necessari que el propi equip analitzés alguns elements que influeixen directament en el funcionament com a centre per a poder valorar la necessitat i/o prioritat d'engegar un o altre projecte. Serà molt important que tot l'equip de treball tingui clares les necessitats actuals i per tant, els propòsits que hi ha darrera del projecte que s'inicia. Possibles eixos a valorar:

- Estructura organitzativa: l'estructura del centre és vertical o horitzontal? En l'organització són prioritaris els criteris administratius o els pedagògics?
- Relacions institució-entorn: quins espais de relació s'estableixen amb les famílies? Què es treballa a les reunions de pares? Quin seguiment individualitzat hi ha de cada família? S'estableix algun tipus de col·laboració amb entitats locals? El centre s'implica en iniciatives locals o de barri? Quin espai i tipus de contingut curricular s'estableix per al tractament de l'entorn?
- Normativa del centre i sistemes de recompenses: Com són els premis i càstigs? Criteris que es segueixen per la seva implementació? Són criteris consensuats i compartits? Quin sistema de faltes existeix en el centre? El reglament de règim intern resulta educatiu o més aviat exclusiu dels qui no el segueixen? Com es comunica una expulsió? Com es treballa la reincorporació al centre després d'una expulsió? Hi ha algun mecanisme per tal que l'alumne pugui restaurar la falta?
- Metes del centre: es premia la bona conducta, el nivell de coneixements de l'alumne o l'esforç que hi destina cadascú? Com s'atenen els alumnes que "no molesten a l'aula" però no segueixen les classes? Es posa l'èmfasi en aspectes quantitius o qualitius? L'objectiu final és educar o bé, instruir? Quines matèries es prioritzen? Es deixa espai per a treballar eixos transversals?
- Comunicació: S'estableixen realment espais d'intercanvi entre els professionals del centre? Com a docents actuem realment com a models en l'àmbit de la comunicació?

amb els companys? Es treballen aspectes de comunicació amb els alumnes? (interès envers l'altre i les seves aportacions, comunicació oberta, escolta activa, empatia...)

- Col·legialitat: a nivell de professorat i/o d'alumnes es prioritza el treball en equip? Es treballen les habilitats i competències necessàries per al treball cooperatiu? Quin nivell de confiança hi ha? Quin nivell de compromís? Quins canals i vies de coordinació s'estableixen? Són realment espais d'intercanvi d'informació o simplement de transmissió unidireccional d'informació? Estan realment definits el rol de cadascú? Les funcions que assumeix cadascú són clares i concretes? Es tenen les competències reals per a desenvolupar cada una d'aquestes funcions?
- Relacions interpersonals: quin nivell de coneixença entre professorat i entre alumnes hi ha? Existeixen vincles afectius positius entre alumnes, alumnat-professorat i entre professorat? Es podrien potenciar encara més? S'assoleixen uns nivells mínims de respecte, reconeixement, sinceritat, comunicació, empatia... envers l'altre? Com es gestionen les celebracions i esdeveniments especials en el centre?
- Suport psicològic i social: quins recursos s'assignen al suport de l'alumnat, família i/o professorat? Hi ha alguna col·laboració amb serveis de suport externs al centre educatiu? Existeixen protocols de derivació de casos? (per exemple, com s'actua davant els casos d'absentisme? Es deriva a Serveis Socials? En quin moment?...), com es treballa a nivell tutorial? Quin model de tutoria es desenvolupa? Són realment els tutors els referents de l'alumne? Qui assumeix aquest rol? Quan un alumne necessita suport d'un adult a qui acostuma a dirigir-se?
- Lideratge del docent envers l'alumne: la funció del docent a l'aula es centra en controlar? Motivar? Perseguir? Animar? Frenar la distorsió a l'aula? Gestionar l'aprenentatge dels alumnes? Quins recursos metodològics té? S'han establert espais d'assessorament/facilitació de recursos al professorat que ho requereixi sobre aspectes metodològics? Existeixen espais d'intercanvi entre els docents del centre sobre estratègies i recursos que els funcionen? Els professionals de suport treballen exclusivament pels alumnes amb necessitats específiques o desenvolupen una tasca més àmplia de suport al professorat?
- Corresponsabilitat dels agents educatius: Existeix una coordinació entre els professionals que atenen un mateix alumne? Com és aquesta coordinació? A quins nivells (coneixements, necessitats personals, pautes educatives...)? Hi ha parcel·lació de la responsabilitat de cada docent? (per exemple cadascú es responsabilitza només de la seva matèria i de la resta no en tenen cap mena de coneixement), el professorat sent que es treballa conjuntament per assolir alguna cosa conjunta? Es senten implicats en un projecte comú?

Una vegada analitzats alguns dels aspectes anteriors, seria adient escollir una iniciativa que permeti treballar tot allò que s'hagi valorat com a prioritari.

Per exemple:

Davant la necessitat de potenciar el treball autònom dels alumnes, millorar els nivells d'atenció a la diversitat que s'assoleixen amb les metodologies actuals, afavorir les relacions interpersonals entre els alumnes i assolir uns nivells d'estructura horitzontal entre el professorat afavorint els espais de coordinació entre ells i el treball compartit..., podríem valorar la possibilitat de desenvolupar unes línies metodològiques de treball cooperatiu.

Altres iniciatives que podrien ser interessants:

1. Tutoria entre iguals – acollida d'alumnat nouvingut al centre.
2. Projecte de Mediació escolar – Resolució positiva de conflictes – Convivència pacífica.
3. Projectes escola-ciutat. Programes d'acollida a l'alumnat nouvingut.

TUTORIA ENTRE IGUALS

Darrerament, les ciències de l'educació han donat molta importància a la interacció, com a l'element principal responsable de l'aprenentatge. És a través de la interacció amb altres que se'ns obren conflictes cognitius que ens fan aprendre. És a través de la interacció entre el nou coneixement i el professor (mediador) que aprenem. Però a més, sabem que en determinades circumstàncies els mateixos alumnes poden fer de mediadors. Tots hem après de companys de l'escola, o del treball.

Alguns autors sostenen que, de vegades, els alumnes poden ser millors mediadors (professors) que els mateixos adults. Ho justifiquen dient que els alumnes són aprenents recents dels continguts i, per tant, són sensibles als punts de més ajuda. A més utilitzen un llenguatge més directe i compten amb l'avantatge de compartir referents culturals i lingüístics. Però sobretot, el principal avantatge que la mediació d'un alumne té sobre la mediació d'un professor és que l'alumne pot prestar l'ajut individual, a un sol alumne. Mentre que el professor, generalment, ha de repartir-lo entre els nombrosos alumnes de l'aula.

La tutoria entre iguals és un mètode d'aprenentatge cooperatiu basat en la creació de parelles d'alumnes, amb una relació asimètrica (derivada de l'adopció del rol de tutor i del rol de tutorat), amb un objectiu comú, conegut i compartit (com ara l'adquisició d'una competència curricular), que s'assoleix a través d'un marc de relació planificat pel professor.

La tutoria entre iguals és àmpliament utilitzada en molts països (sota la denominació Peer Tutoring), tant en l'educació reglada com la no reglada i en tots els nivells educatius i àrees curriculars. Podem trobar experiències de tutories entre alumnes en les quals les edats dels components de la parella és diferent. Són conegudes com a cross-age tutoring i, lògicament, l'alumne tutor és el de més edat. Però també trobem tutories amb alumnes de la mateixa edat, menys complicades d'organitzar. Segons el caràcter fix o intercanviable del rol de tutor i tutorat, podem distingir entre tutories de rol fix o tutories recíproques, en les quals tutor i tutorat intercanvien periòdicament el rol.

Les múltiples i variades experiències que se n'han derivat, ens permeten veure que no només l'alumne tutorat aprèn –per l'ajuda permanent i personalitzada que rep del seu company tutor– sinó que el tutor també aprèn, perquè ensenyar és la millor manera d'aprendre.

En els centres educatius, l'ús de la tutoria entre iguals esdevé un instrument d'atenció a la diversitat, que mobilitza la capacitat medidora dels alumnes (de donar-se suport per aprendre) i que treu profit de les diferències de nivell entre alumnes (que tant semblen molestar a alguns docents).

Per a saber-ne més:

- Tutoria entre iguals. Un mètode d'aprenentatge cooperatiu per a la diversitat. David Duran (Coord.) Bellaterra: Institut de Ciències de l'Educació de la Universitat Autònoma de Barcelona, 2003
- Departament d'Ensenyament (2000): Tutoria entre iguals a l'IES Can Puig. Col·lecció de vídeos Didàctics L'Escola a Casa. Programa de Mitjans Audiovisuals.
- Duran, D., Torró, J. i Vilar, J. (2003): Tutoria entre iguals. Un mètode d'aprenentatge cooperatiu per a la diversitat. Barcelona: Llibres de l'ICE de la UAB.

PROJECTE MEDIACIÓ ESCOLAR – CONVIVÈNCIA PACÍFICA

Actualment hi ha una gran diversitat d'iniciatives i programes en relació aquesta temàtica que es poden classificar com:

Prevenió de violència: diferents tipologies de programes dirigits a aturar tota classe de violència, disminuint situacions de risc i promovent la convivència.

Resolució de conflictes: proporcionar eines i habilitats a l'alumnat per a poder assumir la pròpia responsabilitat davant els propis conflictes i, que s'hi puguin enfrontar pacíficament.

Mediació entre iguals: té per objectiu de formar els estudiants per tal que ajudin a resoldre les disputes dels companys/es actuant com a tercers neutrals.

L'aula o escola pacífica: fruit d'un conjunt de programes que desenvolupen el treball cooperatiu, la comunicació, la tolerància, l'expressió positiva de sentiments i la resolució positiva de conflictes, amb la finalitat de crear una cultura de pau al si de la comunitat educativa.

Objectius generals dels programes

1. Assegurar un entorn de seguretat, sense amenaces ni perills.
2. Crear un espai on l'alumnat pugui trobar oportunitats per treballar i aprendre amb d'altres col·laborant en el progrés de tots.
3. Respecte envers la diversitat de persones que integren la comunitat educativa.
4. Assumpció per part de tota la comunitat educativa de la pròpia responsabilitat en la transformació no violenta dels conflictes.

Components dels programes

A nivell pràctic els programes es poden materialitzar de moltes maneres i a nivells molt diferents:

- Formació dirigida als alumnes
- Formació dirigida als professionals del centre: professorat, directius, equip suport...
- Mediació entre iguals: servei per la resolució de conflictes entre els propis alumnes.
- Accions per a les famílies: participació com a mediadors, formació, xerrades...
- Canvis en polítiques i procediments de funcionament del centre: normativa, reglament de règim intern, nivell de participació de l'alumnat en decisions de centre...

Models de programes de mediació escolar

Segons el grau d'implicació de la comunitat educativa i els objectius: (Burgess i Burgess, 1997)

- Model aula: formar els estudiants mitjançant discussions, debats, role-playing...
- Model legal: formar als estudiants en el sistema judicial, les estructures de govern, ...
- Model global: formar estudiants, professorat i comunitat educativa.
- Model mediació entre iguals: els estudiants seleccionats intervenen en els conflictes dels seus companys.

Continguts dels programes

La distribució dels continguts del programa de mediació es poden veure reflectits al currículum també a diferents nivells (Bjerstedt, 1993):

- Extra-curricular: es tracta d'un treball especial i puntual tipus campanya, conferència, taller, jornades...
- Mono-curricular: s'organitza com una àrea independent.
- Cross-curricular: es tracta com un eix transversal en totes les àrees.
- Trans-curricular: l'objectiu és educar per la pau, per la formació de valors i per la no-violència en interacció amb els altres impregnant tota l'activitat del centre.

Per a saber-ne més:

- www.grecmail.org
- Boqué, C. (2005) "Fem les paus : mediació 3-6 anys : proposta de gestió constructiva, creativa, cooperativa i crítica dels conflictes. Ceac, Barcelona.
- Boqué, C. (2002) "Guia de mediació escolar". Ed. 62, Barcelona.
- Cascón (2004), "Educar en y para el conflicto", Catedra UNESCO sobre Paz y Derechos Humanos.
- Revista Perspectiva Escolar de Rosa Sensat, num.262 (Febrer 2002) "Mediar és educar". Barcelona.
- Video "Mediació escolar" Editat pel Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya. (2003)

3. PROJECTE D'ATENCIÓ A LA DIVERSITAT RIU

Experiència que ofereix la possibilitat a un grup de joves en edat escolar obligatòria de segon cycle d'ESO de realitzar unes estades formatives en centres col·laboradors (empreses) de municipi.

El referent global del projecte és l'Ajuntament tot i que la responsabilitat última dels alumnes és del centre educatiu en el qual estant matriculats. Per tant, s'estableix un conveni signat entre l'Ajuntament i el Departament d'Ensenyament.

L'elaboració del "Projecte RIU" pretén configurar-se com una nova resposta a les necessitats d'intervenció específiques no cobertes en alguns alumnes que, malgrat tenir a la seva disposició els diferents circuits i estratègies d'atenció a la diversitat que utilitzen els diferents centres del municipi, presenten:

- Dificultats d'integració al sistema educatiu formal (inadaptats).
- Abandonament abans d'acabar l'escolaritat obligatòria (absentistes).
- Conductes disruptives dins i/o fora dels centres, en alguns casos amb actuacions predelictives (actes vandàlics, baralles i agressions, distribució de drogues).
- Desmotivació elevada envers les tasques escolars, amb un alt risc de fracàs escolar possiblement de marginació social.
- Expectatives formatives i laborals molt baixes.
- Risc de consum (abús) de drogues i de conductes d'adquisició d'hàbits nocius per a la salut.
- Necessitats Educatives Especials (n.e.e).

Objectius

A través d'aquest projecte ens proposem incidir en dos eixos bàsics:

ÀMBIT EDUCATIU

- Millora de l'èxit escolar
- Atenció a la diversitat
- Increment de recursos educatius
- Prevenió absentisme
- Augmentar les seves expectatives i possibilitats d'ampliar la seva potencialitat formativa.

ÀMBIT SOCIAL

- Prevenió (marginació i delinqüència)
- Millora d'expectatives personals
- Afavorir la integració social
- Facilitar la transició escola- món laboral
- Corresponsabilització de les famílies

Objectius generals

- Facilitar una resposta educativa a les necessitats dels alumnes amb alt risc de fracàs escolar: Millora de l'èxit escolar.
- Promoure l'adquisició d'habilitats per al desenvolupament personal, social i laboral.

Objectius específics del projecte

- Complementar la tasca formativa dels centres educatius.
- Incrementar la motivació per l'assistència i l'aprenentatge als centres educatius.
- Facilitar l'acreditació de l'ESO.
- Potenciar les pròpies capacitats i habilitats.
- Orientar els alumnes cap a una formació professionalitzadora que respongui a les seves expectatives i a la demanda d'ocupació.
- Adquirir hàbits de treball.
- Potenciar la implicació de la família en el procés educatiu del noi o noia a través de la col·laboració amb la resta d'agents implicats.
- Donar suport a la funció educativa dels diferents agents socials.
- Donar resposta al compromís social i la responsabilitat comunitària vers els infants i joves.
- Coordinar actuacions a nivell municipal i intermunicipal.

Agents implicats

- Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya: Inspecció tècnica, Equip Directiu de cada centre educatiu, Equip Docent de cada centre educatiu., Departament d'Orientació de cada centre educatiu, Coordinador del Projecte de cada centre educatiu, EAP i AMPAs
- Ajuntament: Tècnic del projecte Serveis Socials, Servei Psicologia Municipal i Promoció Econòmica
- Centres col·laboradors (Empreses) Direcció del centre i responsable de l'estada de l'alumne.
- Diputació de Barcelona: Tècnic del Projecte Millora de l'Èxit Escolar.

Perfil dels alumnes

El projecte va dirigit a alumnes de Segon Cicle d'ESO d'alt risc de fracàs escolar, que precisen d'una oferta educativa alternativa orientada a facilitar la promoció professional, educativa i personal.

En concret proposem dirigir-lo a alumnes que presentin:

- desmotivació envers les tasques acadèmiques
- presenten notables deficiències d'autoestima.

- alt risc d'absentisme escolar i alguns d'ells tenen desajustaments conductuals. necessitat d'adaptació curricular significativa per tal d'assolir l'ESO o per seguir escolaritzats.
- dificultats per a respondre positivament a les estratègies habituals de tractament de la diversitat que es porten a terme en cadascun dels centres educatius.

Organització

Està previst iniciar la implementació del projecte a l'inici del curs i es preveu que l'alumne pugui realitzar aquesta estada, preferentment, durant tot un curs escolar.

L'horari que s'establirà per a les estades als centres col·laboradors externs s'adaptarà a les necessitats de cada centre educatiu per tal de facilitar que l'alumne pugui seguir la resta de matèries (educació física, educació visual-plàstica i tutoria) amb el seu grup classe.

S'estableix un estada màxima d'un terç de l'horari lectiu de l'alumne. (màxim 10 hores setmanals)

En cas que en el centre educatiu es realitzi alguna activitat diferent a les normals i que pugui ser positiva per l'alumne, es prioritzarà sempre l'estada al centre.

Hi haurà un calendari pactat entre les quatre parts: alumne/a, família, centre educatiu i centre col·laborador per tal de poder fer una bona planificació del treball a seguir.

Metodologia

Aquest projecte pretén ser un recurs i una estratègia educativa complementària a les accions d'atenció a la diversitat engegades des dels centres educatius. Es proposa aplicar una metodologia de treball manipulativa i pràctica en base als criteris de significativitat i funcionalitat.

Tenint en compte el perfil d'alumnat a qui es dirigeix el projecte caldrà aprofitar tot tipus de recursos del centre educatiu i l'entorn per tal de facilitar la seva comprensió dels aprenentatges i alhora, potenciar la seva motivació.

El tècnic municipal del projecte farà de pont entre els centres educatius i els centres col·laboradors així, com entre aquests dos i la resta d'agents i instàncies implicades.

Es confeccionarà un quadern d'estada formativa que es configurarà com a vincle entre el tutor del centre extern i el referent del projecte de l'escola. Es demanarà que s'hi recullin diàriament algunes informacions en relació a l'alumne i la seva estada al centre extern.

Bibliografia per ampliar informació

- Revista Perspectiva Escolar num. 261 (2002) "L'escola al carrer". Edita Rosa Sensat, Barcelona.

Aquest material és una síntesi del material recollit per Mònica Buscarons Gelabertó sobre estratègies per als equips docents per a l'atenció a la diversitat en els centres docents. Barcelona. 2006

L'ATENCIÓ A LA DIVERSITAT I LES ADAPTACIONS CURRICULARS INDIVIDUALS

Observa amb atenció el document de la caixa 4 de Moodle, en forma de presentació:

L'atenció a la diversitat i les adaptacions curriculars Individuals

Recomanació

La lectura dels documents de l'activitat **Atenció a la diversitat. Casos pràctics**, et proporcionarà informació necessària per a l'elaboració de l'activitat obligatòria.

Activitat de lliurament obligat 1

Elabora un document en el que contestis aquestes dues qüestions:

1. Fes un breu comentari sobre els conceptes d'atenció a la diversitat i escola inclusiva a nivell de centre.
2. Enumera i fes una breu valoració de tres actuacions metodològiques diferents que utilitzes per respondre a la diversitat de l'aula (als diferents ritmes d'aprenentatge) i que reforcin l'atenció individualitzada.

A través de l'eina **tramesa de l'activitat obligatòria 1 mòdul IV**, envia el document elaborat a la tutoria i espera la seva resposta abans d'enviar l'activitat obligatòria següent.

Reforç

Activitat de reforç

Per tal de conèixer les principals fonts documentals sobre atenció a la diversitat que es poden trobar a Internet i aprendre a manejar-les, llegeix el document *La discapacitat a Internet* i realitza les activitats que s'hi proposen.

Alguns dels aspectes que es poden tractar dins atenció a la diversitat, els trobaràs a la bibliografia que t'adjuntam, així com dins la [weib](http://www.weib.caib.es/Centres/contingut_cen_31_.htm), a la pàgina http://www.weib.caib.es/Centres/contingut_cen_31_.htm

També pots cercar recursos en relació a alguna deficiència en concret: [deficiència visual](#), [deficiència auditiva](#), [deficiència motòrica](#), [deficiència mental](#), etc... Si el que interessa és el programari educatiu en aquesta pàgina trobareu molts de recursos per a l'educació especial (i no tan especial) i l'atenció a la diversitat. [Recursos de programari educatiu](#). A la documentació del curs pots trobar la legislació dels IES i dels CP, així com la legislació del DO.

Recursos adicionales

Per poder ampliar els coneixements sobre la temàtica de l'atenció a la diversitat als centres docents, aquí podeu trobar documentació complementària de consulta o d'ampliació sobre les temàtiques següents:

- *Les adaptacions curriculars, al document Casos pràctics*
- *Educar en y para el conflicto (UNESCO)*
- Bibliografia i documentació.